

PROGRAM
PROMOCJA
JĘZYKA POLSKIEGO

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

Muzyczne protestsongi

- Polska piosenka jest ściśle powiazana z historią, w której Polacy wielokrotnie musieli się sprzeciwiać narzuconej władzy. Piosenka powstawała jako odruch buntu wobec ciemężycielom w środowsikach szlacheckich, żołnierskich, intelgenckich, ale także chłopskich.

Tradycja muzycznych protestów

1

PIEŚŃ KONFEDERATÓW BARSKICH

słowa: z dramatu „Książd Marek Juliusza Słowackiego muzyka: Andrzej Kurylewicz
W okresie stanu wojennego śpiewana w więzieniach przez internowanych członków Solidarności.

Nigdy z królami nie będziem w aliansach,
Nigdy przed mocą nie ugniemy szyi,
/Bo u Chrystusa my na ordynansach,
Śludzy Maryi! / bis

Więc choć się spēka świat i zdrzy słońce,
Chociaż się chmury i morza nasrożą,
/Choćby na smokach wojska latające,
Nas nie zatrwożą./ bis

Bóg naszych ojców i dziś jest nad nami!
Wiec nie dopuści upaść żadnej klęsce.
/Wszak póki On był z naszymi ojcami,
Byli zwyciężce!/ bis

Więc nie wpadniemy w żadną wilczą jamę,
Nie ukłękniemy przed moczary władzą,
/Wiedząc, że nawet grobowce nas same
Bogu oddadzą./ bis

Ze skowronkami wstaliśmy do pracy
I spać pójdziemy o wieczornej zorzy,
/Ale w grobowcach my jeszcze żołdacy
I hufiec Boży./ bis

Bo kto zaufał Chrystusowi Panu
I szedł na święte kraju werbowanie,
/Ten „de profundis” z ciemnego kurhanu
Na trąbę wstanie./ bis

Bóg jest ucieczką i obroną naszą!
Póki On z nami, całe piekła pękną!
/Ani ogniste smoki nas ustraszą
Ani ulekną./ bis

Nie złamie nas głód ni żaden frasunek,
Ani zhołdują żadne świata hołdy:
/Bo na Chrystusa my poszli werbunek,
Na Jego żołdy./ bis

- W latach komunizmu w Polsce wykształciła się kultura „Podziemia”, w której funkcjonował „drugi obieg kultury”, niepoprawnej politycznie, niezgodnej z doktryną polityczną państwa. W piwnicach, w kościołach, w zamkniętych kawiarniach gromadzili się artyści deklamujący zakazną poezję (w tym Czesława Miłosza, Zbigniewa Herberta), literaci czytający zakazne książki, bardowie śpiewający piosenki. Do najbardziej znanych i wpływowych należeli Jacek Kaczmarski i Przemysław Gintrowski. Ich piosenki nucili wszyscy Polacy.

Bardowie Solidarnosci

Mury stały się nieformalnym hymnem Solidarności i symbolem walki z komunizmem. Tekst "wyrwij murom zęby krat, zerwij kajdany, połam bat" trafił wprost do serc Polaków walczących o wolność?

On natchniony i młody był
Ich nie policzył by nikt
On dodawał pieśnią sił
Śpiewał, że blisko już świt
Świec tysiące palili mu
Znad głów unosił się dym
Śpiewał że czas by runął mur
Oni śpiewali wraz z nim

**Wyrwij murom zęby krat
Zerwij kajdany połam bat
A mury runą, runą, runą
I pogrzebią stary świat**

Wkrótce na pamięć znali pieśń
I sama melodia bez słów
Niosła ze sobą starą treść
Dreszcze na wskroś serc i głów
Śpiewali więc, klaskali w rytm
Jak wystrzał, poklask ich brzmiał
I ciążył łańcuch, zwlekał świt
On wciąż śpiewał i grał

Jacek Kaczmarski (1957 -2004) – polski poeta, prozaik, kompozytor, piosenkarz, twórca tekstów piosenek. Znany głównie dzięki piosenkom o tematyce historycznej i społeczno-politycznej. Bard „Solidarności” oraz stanem wojennego. Jego głos był rozpoznawalny i stał się symbolem antykomunistycznej opozycji.

Jacek Kaczmarski

Modlitwa o wschodzie słońca

- Każdy Twój wyrok przyjmę twardy
Przed mocą Twoją się ukorzę
Ale chroń mnie, Panie, od pogardy
Od nienawiści strzeż mnie, Boże
- Wszak Tyś jest niezmierzone dobro
Którego nie wyrażą słowa
Więc mnie od nienawiści obroń
I od pogardy mnie zachowaj
- Co postanowisz, niech się ziści
Niechaj się wola Twoja stanie
Ale zbaw mnie od nienawiści
Ocal mnie od pogardy Panie
- Co postanowisz, niech się ziści
Niechaj się wola Twoja stanie
Ale zbaw mnie od nienawiści
Ocal mnie od pogardy Panie

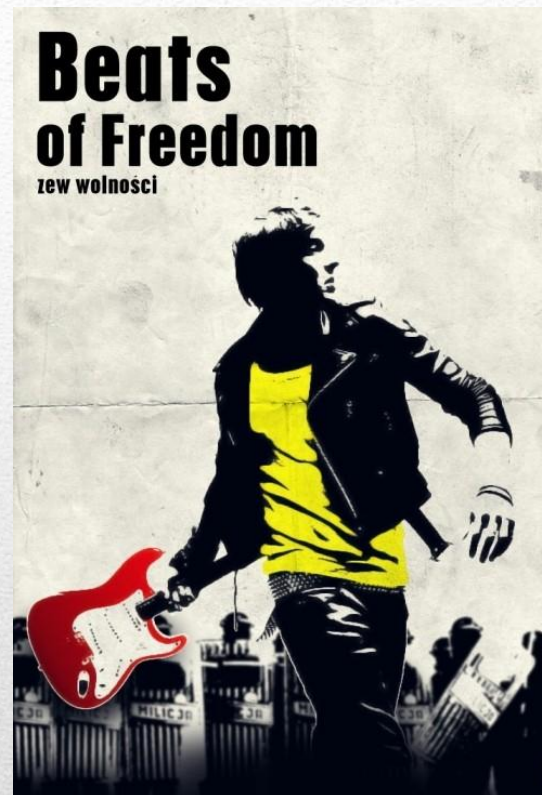
Modlitwa o wschodzie słońca to wiersz Natana Tenenbauma szwedzkiego poety. Piosenka w wykonaniu Gintrowskiego stała się credo solidarnościowej walki

Przemysław Gintrowski (1951 - 2012) – kompozytor, pieśniarz i nauczyciel. Wraz z Jackiem Kaczmarskim i ze Zbigniewem Łapińskim stworzył w 1979 r. program *Mury*, który stał się symbolem walki z władzą.

Przemysław Gintrowski

- Pod koniec lat 70. rodzi się w Polsce nowa kultura muzyczna związana z rockiem i muzyką alternatywną. Zespoły takie jak Maanam, Perfect czy Lombard wyśpiewują na scenie gniew młodego pokolenia domagając się swojego miejsca w rzeczywistości PRL.

Wolność, po co wam wolność?

- **Perfect** – polski rockowy założony z inicjatywy Zbigniewa Hołdysa, autora tekstów i kompozytora. Piosenki Perfectu były politycznymi manifestami, które nuciła młodzież lat 80.

**Chciałbym być sobą
Chciałbym być sobą wreszcie**

Jak co dzień rano, bułkę maślaną
Popijam kawą, nad gazety plamą
Nikt mi nie powie, wiem co mam robic
Szkłanką o ścianę rzucam, chcę wychodzic
Na klatce stoi cieć, co się boi
Nawet odsłonić, miotłę ściska w dłoni
Ortalion szary, chwytam za bary
I przerażonej twarzy krzyczę prosto w nos!

Chciałbym być sobą
Chciałbym być sobą jeszcze

Chcemy być sobą!

Obok Solidarności i Kościoła, muzyka alternatywna stała się trzecią siłą społeczną mającą wpływ na dokonujące się zmiany. Symbolem tej siły był festiwal w Jarocinie.

BRYGADA KRYZYS

DEZERTER

Punk hates politics

Kazik Staszewski od początku atakuje system polityczny jako symbol opresji społecznej i wolności jednostki.

Kult – polski zespół muzyczny, grający głównie rock alternatywny, założony w 1982 w Warszawie przez Kazika Staszewskiego i Piotra Wieteskę. Muzyka Kultu ma swoje korzenie w punku i nowej fali, wykorzystuje też elementy rocka psychodelicznego, a nawet jazzu. Od początków istnienia grupa wyróżnia się charakterystycznym, rozpoznawalnym brzmieniem klawiszy i instrumentów dętych, a także głosem i często prowokacyjnymi tekstami wokalisty Kazika Staszewskiego.

KULT – SUMIENIE NARODU

Piosenka młodych wioślarzy

Ja widziałem, tak wielu trzymało się za ręce
Mówią, jeśli się zgodzimy, Ty możesz zostać tu
Tylko jeden z nas może tu zostać, to nie będziesz Ty
A ja nie chcę stąd odchodzić, nie chcę smucić się

I widziałem, tak wielu stało wokół drzewa
Które, które, które, które, które wysokie jak pal
A ja bardzo, tak, tak bardzo, bardzo chciałbym wierzyć w siebie
Czy muszę stąd odchodzić, czy muszę smucić się

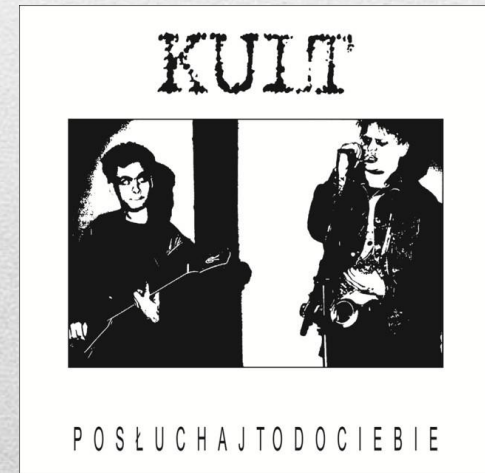
I widziałem ich pana, stał w środku między nimi
Mówił, odejdz stąd, Ty nie masz, Ty nie masz tutaj być
Tylko jeden z nas może tu zostać, to nie będziesz Ty
A ja nie chcę stąd odchodzić, nie chcę smucić się

I widziałem ich pana, stał tutaj między nimi
Mówił, odejdz stąd, Ty nie masz, Ty nie masz tutaj być
Tylko jeden z nas może tu zostać, to nie będziesz Ty
A ja chcę twego końca, chcę byś smucił się

Pozwólcie mi zostać, pozwólcie mi być
Pozwólcie mi zostać, ja nie chcę, nie chcę, nie chcę odchodzić!

Piosenka młodych wioślarzy nawiązuje do socrealistycznej idei pracy kolektywnej. Władza, która w założeniu miała służyć ludowi, była nowym rodzajem niewolnictwa.

W piosence *Hej czy nie wiecie* atakowali system, który prowadzi eskalacji konfliktów i wojny. W utworze *Arahja* przedstawiał sytuację podzielonego Berlina na część wschodnią i zachodnią, porównując go do domu.

KULT – SUMIENIE NARODU

Butelki z benzyną i kamienie

Cool Kids of Death

Hej człowieku w pierwszym rządzie
Panie decydencie z agencji reklamowej
Hej panie menadżerze z MTV prezenterze
Słynna dziennikarko

Mamy butelki z benzyną i kamienie wymierzone w Ciebie!
Mamy butelki z benzyną i kamienie wymierzone w Ciebie!
Wymierzone w Ciebie!

Hej panie redaktorze
Modny aktorze na żywo i w kolorze
Hej panie dygnitarzu
Poeto, piosenkarzu w domu na ołtarzu

Mamy butelki z benzyną i kamienie wymierzone w Ciebie!
Mamy butelki z benzyną i kamienie wymierzone w Ciebie!
Wymierzone w Ciebie!

Generacja NIC – pokolenie urodzone w latach 80., którzy byli za młodzi by wziąć czynny udział w transformacji ustrojowej. Wychowani na MTV skazani na konsumpcję. Nie chcą uczestniczyć w żadnym dyskursie - społecznym, politycznym czy jakimkolwiek innym.

Pokolenie NIC
